



Ministarstvo  
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,  
81000 Podgorica, Crna Gora  
tel: +382 20 242 835  
fax: +382 20 224 450  
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-34582/2

Podgorica, 09.10.2025. godine

**Za: MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA**, Rimski trg 46

gospodinu, mr Admiru Šahmanoviću, ministru

**Predmet:** Mišljenje na Predlog odluke o izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom 2026-2028. godine

**Veza:** Vaš akt broj: 01-011/25-1787/6 od 06.10.2025. godine

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Povodom *Predloga odluke o izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom 2026-2028. godine*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

#### MIŠLJENJE

Predlog odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026-2028, stvara pravni i proceduralni okvir za procjenu mogućih negativnih uticaja koje bi sprovođenje samog Programa i Akcionog plana moglo imati na životnu sredinu. Predlog odluke će osigurati da se: identifikuju potencijalni problemi i rizici po životnu sredinu (zagađenje, uticaj na biodiverzitet, itd.) koji mogu nastati realizacijom aktivnosti iz Programa, procijene ozbiljnost i obim tih uticaja, predlože mjere i rješenja za ublažavanje/sprečavanje eventualnih negativnih uticaja, omogući javnosti i zainteresovanim stranama učešće u procesu planiranja.

Na tekst *Predloga odluke* i Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni Predlog odluke i Izvještaj o analizi uticaja propisa navedeno je da su za implementaciju predmetnog akta, potrebna finansijska sredstva iz budžeta države u iznosu od 15.000,00€. Finansijska sredstva su obezbijeđena budžetom za 2025. godinu na pozicijama Ministarstva energetike i rudarstva. Obezbijeđenje finansijskih sredstava je jednokratno, angažman konsultantske kuće, tj. određenog broja stručnjaka iz oblasti koje obuhvata strateške procjene uticaja na životnu sredinu, za potrebe njene izrade. Nadalje, samom implementacijom Odluke neće proizaći međunarodne finansijske obaveze, ali će imati indirektan pozitivan uticaj na privlačenje sredstava iz brojnih EU i međunarodnih fondova. Takođe, Odlukom nije predviđeno donošenje podzakonskih akata, svrha odluke je stvaranje pravne osnove za pokretanje Strateške procjene uticaja na životnu sredinu, kao ni implementacijom same Odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu se direktno ne ostvaruje prihod za budžet Crne Gore.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija, sa aspekta državnog budžeta, nema primjedbi na *Predlog odluke o izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026-2028. godine*.

S poštovanjem,



## PREDLOG

Na osnovu člana 9 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG”, broj 80/05 i „Službeni list CG”, br. 59/11, 52/16 i 84/24), Ministarstvo energetike i rudarstva donijelo je:

### ODLUKU

#### **O IZRADI STRATEŠKE PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROGRAM RAZVOJA ZELENOG VODONIKA SA AKCIONIM PLANOM ZA PERIOD 2026-2028. GODINE**

1. Pristupa se izradi Strateške procjene uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Strateška procjena) za Program razvoja zelenog vodonika sa Akcionim planom za period 2026-2028. godine (u daljem tekstu: Program).

2. Pravni osnov za usvajanje Programa dat je u Zakonu o korišćenju energije iz obnovljivih izvora („Službeni list CG”, broj 82/24).

3. Program se izrađuje na nacionalnom nivou i predstavlja sektorsku strategiju iz oblasti energetike i klimatskih promjena.

4. Osnovni cilj sprovođenja Strateške procjene je da se, prilikom njene izrade integrišu socijalno-ekonomski i bio-fizički segmenti životne sredine, povežu, analiziraju i procijene aktivnosti različitih interesnih sfera i izvrši usmjeravanje ka rješenjima koja su od interesa za životnu sredinu.

5. Strateškom procjenom će se analizirati i ocijeniti mogući negativni uticaji na životnu sredinu do kojih može doći tokom realizacije Programa ove odluke projekata u odnosu na aspekte proizvodnje vodonika, skladištenja i transporta, kao i postojeće i planirane infrastrukture te njegovu integraciju u energetske sistem na principima održivog razvoja, zaštite životne sredine i kulturnog nasljeđa.

6. O izvršenoj strateškoj procjeni izradiće se Izvještaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu (u daljem tekstu: Izvještaj), u skladu sa članom 15 Zakona o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

7. Izvještajem će se utvrditi i procijeniti mogući uticaji realizacije Programa na životnu sredinu i zdravlje ljudi, uz vođenje računa o ciljevima i geografskom obuhvatu Programa, mogući uticaji na sve segmente životne sredine.

8. Izvještajem treba identifikovati područja za koja postoji mogućnost da budu izložena značajnom riziku i mogući uticaji na zaštićena područja; izvršiti procjena mogućih negativnih uticaja na segmente životne sredine kao što su: vazduh, voda, zemljište, biodiverzitet, buka, zdravlje ljudi i dati predlog adekvatnih mjera koje će se preduzeti u cilju sprječavanja i smanjenja štetnih uticaja na životnu sredinu, prikaz mogućih prekograničnih uticaja na životnu sredinu, kao i opšti i posebni ciljevi zaštite životne sredine ustanovljeni na državnom ili međunarodnom nivou koji su od značaja za Program.

9. Izvještaj će se izraditi u roku predviđenim za izradu Programa.

10. U postupku izrade Strateške procjene obezbijediće se učešće javnosti, zainteresovanih organa i organizacija i organizovati javna rasprava u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

11. Finansijska sredstva potrebna za izradu Izvještaja obezbijediće se iz Budžeta Crne Gore.

12. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:  
Podgorica, \_\_\_\_\_ 2025. godine

**MINISTAR,**  
**mr Admir Šahmanović**

## Obrazloženje

Strateška procjena uticaja na životnu sredinu sprovodi se u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Službeni list RCG“, broj 80/05, „Sl. list CG“, br. 40/11, 59/11, 52/16 i 84/24), kojim se utvrđuju uslovi, način i postupak vršenja procjene uticaja određenih planova ili programa na životnu sredinu, kroz integrisanje principa zaštite životne sredine u postupak pripreme, usvajanja i realizacije planova ili programa koji imaju značajan uticaj na životnu sredinu.

Izrada strateške procjene je, u skladu sa navedenim zakonom, obavezna za planove ili programe iz oblasti poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, lovstva, energetike, industrije, rudarstva, saobraćaja, turizma, regionalnog razvoja, telekomunikacija, upravljanja otpadom, upravljanja vodama, upravljanja morskim dobrom, urbanističkog ili prostornog planiranja ili korišćenja zemljišta, a koji daju okvir za budući razvoj projekata koji podliježu izradi procjene uticaja na životnu sredinu u skladu sa posebnim aktom, kao i za one planove i programe koji, s obzirom na područje u kome se realizuju, mogu uticati na zaštićena područja, prirodna staništa i očuvanje divlje flore i faune.

Osnovni ciljevi izrade strateške procjene uticaja programa su uključivanje pitanja zaštite životne sredine i zdravlja ljudi prilikom razrade programa, obezbjeđivanje održivog razvoja i učešća javnosti, kao i unaprjeđivanje nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

Pravni osnov za izradu Programa razvoja zelenog vodonika prepoznat je u Zakonu o korišćenju energije iz obnovljivih izvora („Sl. list CG“ broj 82/24) u kontekstu razvoja alternativnih goriva u sektoru javnog prevoza, međugradskog i pomorskog saobraćaja, sa ciljem ostvarenja planiranog udjela energije iz obnovljivih izvora u finalnoj potrošnji energije u saobraćaju do 2030. godine.

Dodatno, nacrtom Nacionalnog energetskog i klimatskog plana, čije usvajanje se očekuje početkom IV kvartala ove godine, predviđena je izrada Programa razvoja zelenog vodonika kao sektorske strategije.

Programom rada Vlade Crne Gore za 2025. godinu predviđena je izrada Programa razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026. – 2028. godine sa ciljem planiranja povećanja konkurentnosti crnogorske ekonomije i postizanje karbonske neutralnosti u skladu sa Pariškim sporazumom, kao i drugim međunarodnim sporazumima kojima se Crna Gora obavezala da će doprinijeti ispunjenju klimatskih ciljeva.

Za navedeni Program potrebno je, u skladu sa Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, uraditi Stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu.

Sprovođenje postupka Strateške procjene uticaja na životnu sredinu Programa razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026. – 2028. godine, predstavlja strateški osnov za adekvatno stvaranje stabilnog regulatornog okvira za ulaganja u ekonomiju zelenog vodonika, razvoj infrastrukture za zeleni vodonik, integraciju zelenog vodonika u postojeći ekonomski sistem i dekarbonizaciju relevantnih sektora, inovacije, obrazovanje, obuka i promocija zelenog vodonika, rukovodeći se principima održivog razvoja i zaštite životne sredine. U skladu sa tim, nosilac izrade Izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu je obavezan da kroz detaljnu razradu obima i sadržaja, izvrši analizu svih dostavljenih raspoloživih podataka za sve segmente životne sredine i na osnovu iste identifikuje eventualne nedostatke u pogledu raspoloživih podataka neophodnih za dobijanje kvalitetnog Izvještaja o strateškoj procjeni uticaja, te shodno tome definiše preporuke za izradu eventualnih dodatnih studija neophodnih za adekvatnu realizaciju predmetnog Programa.

Planiranje projekata razmatranih Programom mora biti u skladu sa stepenom zaštite zaštićenih područja shodno domaćem zakonodavstvu, kao i međunarodnim standardima, prije svega onim koji se odnose na zaštićena područja na nacionalnom i međunarodnom nivou, kao i ona u skladu sa UNESCO zaštitom i zakonodavstvom iz oblasti zaštite kulturnih dobara.

Poseban izazov u zaštiti biodiverziteta i prirodnih vrijednosti predstavlja rješavanje konflikata između očuvanja prirode i razvoja. Stoga je prilikom izbora najboljeg varijantnog rješenja prilikom izrade Programa, potrebno primijeniti mehanizme kojim se omogućava izbor rješenja za koja se utvrdi da će imati najmanji negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi.



Izveštaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu treba da obuhvati:

- Opis svih aktivnosti predviđenih Programom razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026. – 2028. godine,
- Procjenu mogućeg uticaja aktivnosti na životnu sredinu i zdravlje ljudi,
- Identifikaciju potencijalnih, značajnih uticaja planiranih aktivnosti na životnu sredinu (negativne i pozitivne),
- Predlog mjera zaštite životne sredine koje se odnose se na aktivnosti, a proizilaze iz zakonske regulative,
- Rezime postojećih podataka o životnoj sredini i bazne podatke svih segmenata životne sredine,
- Aspekt održivog razvoja, uzimajući u obzir kumulativne, sinergističke i socijalne efekte realizacije Programa razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026. – 2028. godine na životnu sredinu,
- Kompatibilnost planiranih rješenja (scenarija) sa aspekta životne sredine i zdravlja ljudi,
- Odgovarajući okvir za analizu uticaja konkretnih projekata, identifikaciju problema i uticaja koji zaslužuju detaljnije istraživanje.

Izveštaj o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu pripremaće se paralelno sa izradom Programa, kako bi se obezbjedilo da sva pitanja životne sredine budu uzeta u obzir tokom pripreme tog plana i da se u skladu sa tim izabere najbolje varijantno rješenje sa aspekta životne sredine i zdravlja ljudi.

Uzimajući u obzir potrebu izrade Programa razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026 – 2028. godine, sa jedne strane, te vrijedne prirodne resurse Crne Gore, koji su već pod velikim antropogenim pritiskom, sa druge strane, neophodno je obezbijediti da realizacija ovog Programa bude u skladu sa kriterijumima zaštite životne sredine. Izveštajem o strateškoj procjeni uticaja neophodno je jasno propisati mjere zaštite i preporuke u cilju očuvanja postojećih karakteristika životne sredine.



| IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| PREDLAGAČ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | MINISTARTSVO ENERGETIKE I RUDARSTVA                                                                                                              |
| NAZIV PROPISA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Predlog odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026-2028. |
| <b>1. Definisanje problema</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Koje probleme treba da riješi predloženi akt?</li> <li>• Koji su uzroci problema?</li> <li>• Koje su posljedice problema?</li> <li>• Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?</li> <li>• Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                  |
| <p>Predlog Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026-2028 (u daljem tekstu: Program) ne rješava probleme, <u>već stvara pravni i proceduralni okvir za procjenu mogućih negativnih uticaja koje bi sprovođenje samog Programa i Akcionog plana moglo imati na životnu sredinu</u>. Predlog odluke će osigurati da se identifikuju potencijalni problemi i rizici po životnu sredinu (zagađenje, uticaj na biodiverzitet, itd.) koji mogu nastati realizacijom aktivnosti iz Programa, procijene ozbiljnost i obim tih uticaja, predlože mjere i rješenja za ublažavanje/sprečavanje eventualnih negativnih uticaja, omogućiti javnosti i zainteresovanim stranama učešće u procesu planiranja.</p> <p><b><u>Program ima za cilj da riješi sljedeće probleme:</u></b></p> <p><b>Ključni problemi:</b> visokouglenična ekonomija, energetska zavisnost od fosilnih goriva, negativni uticaj proizvodnje električne energije na životnu sredinu, kao i vremenski ograničene međunarodne obaveze.</p> <p><b>Uzroci su:</b> Spora energetska tranzicija; Proizvodnja električne energije zasnovane u velikom procentu na neobnovljivim izvorima energije (ugalj); nedovoljan broj kapaciteta za proizvodnju OIE, Slaba elektrodistributivna mreža - Razvoj OIE u CG zahtjeva neophodnost unapređenja prenosne infrastrukture.</p> <p><b>Posljedice:</b> Visoke emisije gasova sa efektom staklene bašte, loš kvalitet vazduha, kašnjenje u ispunjavanju obaveza i finansijske reperkusije, produženo korišćenje zastarjelih tehnologija za proizvodnju električne energije i energije transportnih sredstava.</p> <p><b>Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?</b></p> <p><b>Negativno:</b> Radnici u sektoru fosilnih goriva; potrošači (potencijalno povećanje troškova energije u tranzicionom periodu); osjetljive grupe (rizik od nejednakog pristupa tehnologiji i ekonomskim mogućnostima).</p> <p><b>Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?</b></p> <p>Kada govorimo o nedonošenju Odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za Program, to bi direktno uticalo na neispunjavanje zakonske obaveze i dovelo bi u pitanje kredibilnost samog Programa.</p> <p>Kada je riječ o Programu, ukoliko se ne bi preduzimale mjere radi smanjenja emisija GHG u vazduh (status quo) osim negativnog uticaja na zdravlje stanovništva i skraćivanja životnog vijeka, usporio bi se ekonomski rast i razvoj i ekonomije Crne Gore bi ostala nekonkurentna u</p> |                                                                                                                                                  |

globalnim okvirima. Prema podacima Evropske agencije za životnu sredinu (EEA) kao i Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) može se zaključiti da izloženost zagađenom vazduhu doprinosi povećanju stope morbiditeta kao i mortaliteta<sup>1</sup>.

## 2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

### **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**

Predlogom odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ispunjava se zakonska obaveza propisana nacionalnim zakonodavstvom - Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG”, broj 80/05 i „Službeni list CG”, br. 59/11, 52/16 i 84/24) i direktivama Evropske unije (EU direktiva o SPUŽS), čime se stvara pravni osnovov za dalju realizaciju Programa, direktno se stvara temelj unapređenje transparentnosti i učešća zainteresovane javnosti kada je u pitanju proces planiranja i stvara se povjerenje u donošenje odluka. Takođe, Predlogom odluke biće omogućeno da pitanja životne sredine i zdravlja ljudi budu potpuno uzeta u obzir prilikom razvoja planova i programa; uspostavljanje jasnih, transparentnih i efikasnih postupaka za stratešku procjenu; obezbjeđivanje učešća javnosti; obezbjeđivanje održivog razvoja kao i unaprjeđivanje nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

Unapređenje kvaliteta odlučivanja: Strateška procjena na najvišem nivou planiranja poboljšava kvalitet konačne odluke o Programu, jer se zasniva na detaljnoj analizi svih ekoloških, društvenih i ekonomskih faktora.

### **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Navedeni ciljevi služe za implementaciju ključnih nacionalnih obaveza i ciljeva u dijelu usklađivanja s pravnom tekovinom EU, energetske tranzicije kao i održivog razvoja stoga su usklađeni sa strateškim okvirima i prioritetima Vlade Crne Gore.

## 3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

<sup>1</sup> Noviji podaci Evropske agencije za životnu sredinu potvrđuju da zagađenje vazduha ima značajne efekte na zdravlje ljudi, pogotovo u urbanim sredinama. Ti efekti ogledaju se u ekonomskim troškovima, skraćanju očekivanog trajanja života, povećanju troškova liječenja i smanjenju produktivnosti kroz odsustvo sa radnog mjesta. EEA prati emisije PM<sub>2,5</sub> čestica, NO<sub>2</sub> i O<sub>3</sub>. Prema objavljenim podacima, tokom 2020. godine registrovano je više od 1000 preuranjenih smrtnih slučajeva u Crnoj Gori, i to od PM<sub>2,5</sub> čestica - 919, od NO<sub>2</sub> - 92 i od O<sub>3</sub> - 52 preuranjene smrti<sup>1</sup>. Detaljnije analize uticaja na zdravlje stanovnika Pljevalja i Crne Gore su ograničene. Ipak, analiza Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) o uticaju zagađenja vazduha na zdravlje u Crnoj Gori iz 2016. godine, koja je obuhvatila Pljevlja, Nikšić i Podgoricu, pokazala je da su više od 250 prijevremenih smrtnih slučajeva i 140 prijema u bolnicu na godišnjem nivou u ova tri grada, kao i niz drugih zdravstvenih posljedica direktno povezani sa izlaganjem povećanoj koncentraciji PM česticama. Proračuni SZO pokazuju da 6% svih smrti u Podgorici, 12% u Nikšiću i 22% u Pljevljima mogu da se pripisuju posljedicama zagađenja vazduha<sup>1</sup>. Dodatno, loš kvalitet vazduha povezan je sa hroničnim i akutnim respiratornim oboljenjima poput bronhitisa i astme, što znatno narušava kvalitet života. Nove studije ukazuju da čestice zagađenog vazduha putuju kroz pluća trudnica i zadržavaju se u njihovim placentama, što je štetno za bebe i prije njihovog rođenja.<sup>1</sup> Prema navodima zvaničnika Instituta za javno zdravlje u Crnoj Gori, štetne čestice koje udišemo skraćuju životni vijek stanovnika i to 2,5 godine u Pljevljima, 1,5 godina u Nikšiću i 8 mjeseci u Podgorici. Takođe, izvještaj „Hronično zagađenje ugljem - Akcija EU na Zapadnom Balkanu će unaprediti zdravlje i ekonomije širom Evrope“ daje detaljniji uvid i u zdravstvene troškove korišćenja uglja za proizvodnju električne energije u TE Pljevlja.

**Status quo** opcija bi podrazumijevala nedonošenje predložene Odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu što bi uticalo na neispunjavanje zakonske obaveze te bi se aktivnosti iz Programa razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom 2026-2028 sprovodile bez strateške procjene.

**Preferirana opcija** donošenje Odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu čime bi se ispunila zakonska obaveza i samim tim omogućilo adekvatno sprovođenje aktivnosti iz Programa uz potpuno i transparentno uzimanje u obzir pitanja životne sredine kao i zdravlja ljudi.

Preferiranom opcijom će se ispuniti zakonska obaveza i samim tim stvoriti pravni osnov za implementaciju Programa kao strateški važnog dokumenta za sprovođenje zelene tranzicije.

#### **4. Analiza uticaja**

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

**Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**

Državna uprava – Direktni pozitivni uticaji: ispunjavanje zakonske obaveze, usklađenost s pravnom tekovinom EU, smanjenje rizika od potencijalni prekršajnih postupaka. Dodatno, Strateška procjena će pružiti detaljnu analizu čime će biti ojačan kredibilitet samog Programa.

Negativni: /

**Indirektni uticaji**

Pozitivni: Transparentan proces jača povjerenje javnosti u rad Vlade i regulatornih tijela.

Negativni: Postupak SPUŽS može produžiti rok za konačno usvajanje Programa.

**Investitori**

Pozitivni: Stvara neophodan pravni osnov za investicije u sektor zelenog vodonika, čineći projekte legitimnijim i manje rizičnim.

Negativni: Investitori će morati prilagoditi planove u skladu sa nalazima SPUŽS-a, što može potencijalno povećati inicijalne troškove.

#### **3. Stanovništvo i zdravlje**

Pozitivni: Obavezuje da se prilikom realizacije Programa uzmu u obzir uticaji na zdravlje i životnu sredinu (npr. kvalitet vazduha, bezbjednost postrojenja), što direktno unapređuje nivo zaštite.

**Indirektni uticaji**

Pozitivni: Doprinosi se planiranju koje je socijalno pravednije i ekološki prihvatljivije. Takođe, javnost postaje uključena i informisana o strateškim planovima Vlade.

Negativni: Detaljna analiza rizika (npr. hemijska postrojenja) može, iako informativno, povećati percepciju zabrinutosti i nepovjerenja u sigurnost kod stanovništva.



## **5. Procjena fiskalnog uticaja**

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**
- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

**Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**

Potrebno je obezbijediti finansijska sredstava iz Budžeta Crne Gore za implementaciju ove Odluke, u iznosu: 15.000,00 eura

**Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**

Jednokratno – angažman konsultantske kuće, tj određenog broja stručnjaka iz oblasti koje obuhvata SPUŽS, za potrebe njene izrade.

**Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**

Samom implementacijom Odluke neće proizaći međunarodne finansijske obaveze ali će imati indirektan pozitivan uticaj na privlačenje sredstava. iz brojnih EU i međunarodnih fondova

**Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**

Finansijska sredstva su obezbijeđena bužetom za 2025 na pozicijama MEIR-a

**Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze?;**

Odlukom nije predviđeno donošenje podzakonskih akata, svrha odluke je stvaranje pravnog temelja/osnove za pokretanje Strateške procjene uticaja na životnu sredinu.

**Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**

Implementacijom same Odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu se direktno ne ostvaruje prihod za budžet Crne Gore.

**Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih**



**izdataka/prihoda;**

Na zahtjev Ministarstva energetike i rudarstva, dobijena je ponuda od strane konsultantske kuće za izradu SPUŽS u iznosu gore navedenom.

**Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**

Nijesu.

**Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**

Nijesu.

**Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

/

#### **6. Konsultacije zainteresovanih strana**

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

**Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**

Za Predlog odluke nije korištena ekspertiza, ista će biti potrebna u drugoj fazi, izrade same Strateške procjene.

**Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**

Za Predlog odluke nije bilo potrebno sprovoditi javnu raspravu, ista će biti organizovana kada bude pripremljena Strateška procjena. Odluka je dostavljena na mišljenje pored Ministarstva finansija i Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstvu zdravlja, Agenciji za zaštitu životne sredine kao i Sekretarijatu za zakonodavstvo.

**Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

/

#### **7: Monitoring i evaluacija**

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

**Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**

Proces SPUŽS je složen i zahtijeva uskostručno znanje. Postoji rizik da nadležna ministarstva i agencije nemaju dovoljan broj obučenog kadra sa ekspertskim znanjem, posebno u novim tehnološkim oblastima kao što je zeleni vodonik. To usporava internu obradu dokumentacije i ocjenu kvaliteta izvještaja.

Finansijske: Ukoliko se zbog niskih budžetskih izdvajanja angažuju nekvalifikovani eksterni konsultanti, rezultat će biti loš Izvještaj o SPUŽS. To dovodi do odbijanja izvještaja od strane stručne komisije i produžavanja roka implementacije, čime se poništava svrha Odluke.

Takođe, ukoliko javnost ocijeni da je proces izrade Strateške procjene bio netransparentan, može doći do otpora i sumnjanaj u kredibilitet samog Programa.

**Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**



Donošenjem Predloga odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, će biti stvoren pravni osnov za pokretanje postupka izrade Strateške procjene. Angažovanje eksperata za visokim specijalizovanim znanjem za izradu same procjene i uspostavljanje monitoringa.

**Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**

1. **Proceduralna usklađenost i pravna sigurnost** – mjeri se da li je ispunjen primarni cilj – zakonska obaveza i stvaranje pravnog osnova.
2. **Kvalitet zaštite životne sredine:** Broj obavezujućih mjera (zaštita, monitoring, ublažavanje uticaja) iz Izvještaja o SPUŽS koje su eksplicitno ugrađene u usvojeni Program zelenog vodnika.
3. **Transparentnost i učešće javnosti:** Uvažavanje komentara: Broj primjedbi javnosti i NVO koje su prihvaćene i unesene u finalni Izvještaj ili Program, ili na koje je dato formalno i argumentovano obrazloženje za odbijanje. Broj dostavljenih komentara i mišljenja tokom javne rasprave. Veći odziv ukazuje na aktivno učešće.

**Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

**Agencija za zaštitu životne sredine/Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera** će pratiti:

- **Sprovođenje monitoringa:** Nadgleda da li je SPUŽS postupak pokrenut, sproveden i okončan u skladu sa Zakonom (ispunjenje roka, transparentnost, učešće javnosti).
- **Evaluacija kvaliteta:** Organizuje i koordinira rad Stručne komisije koja formalno ocjenjuje kvalitet izrađenog Izvještaja o SPUŽS.
- **Konačno odobrenje:** Daje konačno mišljenje i/ili saglasnost na Izvještaj, čime se završava proceduralna evaluacija.

**Ministarstvo energetike i rudarstva** kao nosilac aktivnosti biće ključno u ispunjenju preporuka koje su date samom procjenom i iste integrisane u Program razvoj zelenog vodnika s Akcionim planom 2026-2028.

**Datum i mjesto** Podgorica, 6.10.2025. godine



## IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA

NAZIV PROPISA

Predlog odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026-2028.

## 1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Predlog Odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom za period 2026-2028 (u daljem tekstu: Program) ne rješava probleme, već stvara pravni i proceduralni okvir za procjenu mogućih negativnih uticaja koje bi sprovođenje samog Programa i Akcionog plana moglo imati na životnu sredinu. Predlog odluke će osigurati da se identifikuju potencijalni problemi i rizici po životnu sredinu (zagađenje, uticaj na biodiverzitet, itd.) koji mogu nastati realizacijom aktivnosti iz Programa, procijene ozbiljnost i obim tih uticaja, predlože mjere i rješenja za ublažavanje/sprečavanje eventualnih negativnih uticaja, omogućiti javnosti i zainteresovanim stranama učešće u procesu planiranja.

**Program ima za cilj da riješi sljedeće probleme:**

**Ključni problemi:** visokouglenična ekonomija, energetska zavisnost od fosilnih goriva, negativni uticaj proizvodnje električne energije na životnu sredinu, kao i vremenski ograničene međunarodne obaveze.

**Uzroci su:** Spora energetska tranzicija; Proizvodnja električne energije zasnovane u velikom procentu na neobnovljivim izvorima energije (ugalj); nedovoljan broj kapaciteta za proizvodnju OIE, Slaba elektrodistributivna mreža - Razvoj OIE u CG zahtjeva neophodnost unapređenja prenosne infrastrukture.

**Posljedice:** Visoke emisije gasova sa efektom staklene bašte, loš kvalitet vazduha, kašnjenje u ispunjavanju obaveza i finansijske reperkusije, produženo korišćenje zastarjelih tehnologija za proizvodnju električne energije i energije transportnih sredstava.

**Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?**

**Negativno:** Radnici u sektoru fosilnih goriva; potrošači (potencijalno povećanje troškova energije u tranzicionom periodu); osjetljive grupe (rizik od nejednakog pristupa tehnologiji i ekonomskim mogućnostima).

**Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

Kada govorimo o nedonošenju Odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu za Program, to bi direktno uticalo na neispunjavanje zakonske obaveze i dovelo bi u pitanje kredibilnost samog Programa.

Kada je riječ o Programu, ukoliko se ne bi preduzimale mjere radi smanjenja emisija GHG u vazduh (status quo) osim negativnog uticaja na zdravlje stanovništva i skraćivanja životnog vijeka, usporio bi se ekonomski rast i razvoj i ekonomije Crne Gore bi ostala nekonkurentna u

globalnim okvirima. Prema podacima Evropske agencije za životnu sredinu (EEA) kao i Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) može se zaključiti da izloženost zagađenom vazduhu doprinosi povećanju stope morbiditeta kao i mortaliteta<sup>1</sup>.

## 2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

### **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**

Predlogom odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu ispunjava se zakonska obaveza propisana nacionalnim zakonodavstvom - Zakonom o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG”, broj 80/05 i „Službeni list CG”, br. 59/11, 52/16 i 84/24) i direktivama Evropske unije (EU direktiva o SPUŽS), čime se stvara pravni osnovov za dalju realizaciju Programa, direktno se stvara temelj unapređenje transparentnosti i učešća zainteresovane javnosti kada je u pitanju proces planiranja i stvara se povjerenje u donošenje odluka. Takođe, Predlogom odluke biće omogućeno da pitanja životne sredine i zdravlja ljudi budu potpuno uzeta u obzir prilikom razvoja planova i programa; uspostavljanje jasnih, transparentnih i efikasnih postupaka za stratešku procjenu; obezbjeđivanje učešća javnosti; obezbjeđivanje održivog razvoja kao i unaprjeđivanje nivoa zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

Unapređenje kvaliteta odlučivanja: Strateška procjena na najvišem nivou planiranja poboljšava kvalitet konačne odluke o Programu, jer se zasniva na detaljnoj analizi svih ekoloških, društvenih i ekonomskih faktora.

**Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Navedeni ciljevi služe za implementaciju ključnih nacionalnih obaveza i ciljeva u dijelu usklađivanja s pravnom tekovinom EU, energetske tranzicije kao i održivog razvoja stoga su usklađeni sa strateškim okvirima i prioritetima Vlade Crne Gore.

## 3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

**Status quo** opcija bi podrazumijevala nedonošenje predložene Odluke o strateškoj

<sup>1</sup> Noviji podaci Evropske agencije za životnu sredinu potvrđuju da zagađenje vazduha ima značajne efekte na zdravlje ljudi, pogotovo u urbanim sredinama. Ti efekti ogledaju se u ekonomskim troškovima, skraćenju očekivanog trajanja života, povećanju troškova liječenja i smanjenju produktivnosti kroz odsustvo sa radnog mjesta. EEA prati emisije PM<sub>2,5</sub> čestica, NO<sub>2</sub> i O<sub>3</sub>. Prema objavljenim podacima, tokom 2020. godine registrovano je više od 1000 preuranjenih smrtnih slučajeva u Crnoj Gori, i to od PM<sub>2,5</sub> čestica - 919, od NO<sub>2</sub> - 92 i od O<sub>3</sub> - 52 preuranjene smrti<sup>1</sup>. Detaljnije analize uticaja na zdravlje stanovnika Pljevalja i Crne Gore su ograničene. Ipak, analiza Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) o uticaju zagađenja vazduha na zdravlje u Crnoj Gori iz 2016. godine, koja je obuhvatila Pljevlja, Nikšić i Podgoricu, pokazala je da su više od 250 prijevremenih smrtnih slučajeva i 140 prijema u bolnicu na godišnjem nivou u ova tri grada, kao i niz drugih zdravstvenih posljedica direktno povezani sa izlaganjem povećanoj koncentraciji PM česticama. Proračuni SZO pokazuju da 6% svih smrti u Podgorici, 12% u Nikšiću i 22% u Pljevljima mogu da se pripisuju posljedicama zagađenja vazduha<sup>1</sup>. Dodatno, loš kvalitet vazduha povezan je sa hroničnim i akutnim respiratornim oboljenjima poput bronhitisa i astme, što znatno narušava kvalitet života. Nove studije ukazuju da čestice zagađenog vazduha putuju kroz pluća trudnica i zadržavaju se u njihovim placentama, što je štetno za bebe i prije njihovog rođenja.<sup>1</sup> Prema navodima zvaničnika Instituta za javno zdravlje u Crnoj Gori, štetne čestice koje udišemo skraćuju životni vijek stanovnika i to 2,5 godine u Pljevljima, 1,5 godina u Nikšiću i 8 mjeseci u Podgorici. Takođe, izvještaj „Hronično zagađenje ugljem - Akcija EU na Zapadnom Balkanu će unaprediti zdravlje i ekonomije širom Evrope“ daje detaljniji uvid i u zdravstvene troškove korišćenja uglja za proizvodnju električne energije u TE Pljevlja.



procjeni uticaja na životnu sredinu što bi uticalo na neispunjavanje zakonske obaveze te bi se aktivnosti iz Programa razvoja zelenog vodonika s Akcionim planom 2026-2028 sprovodile bez strateške procjene.

**Preferirana opcija** donošenje Odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu čime bi se ispunila zakonska obaveza i samim tim omogućilo adekvatno sprovođenje aktivnosti iz Programa uz potpuno i transparentno uzimanje u obzir pitanja životne sredine kao i zdravlja ljudi.

Preferiranom opcijom će se ispuniti zakonska obaveza i samim tim stvoriti pravni osnov za implementaciju Programa kao strateški važnog dokumenta za sprovođenje zelene tranzicije.

#### 4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

**Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**

Državna uprava – Direktni pozitivni uticaji: ispunjavanje zakonske obaveze, usklađenost s pravnom tekovinom EU, smanjenje rizika od potencijalni prekršajnih postupaka. Dodatno, Strateška procjena će pružiti detaljnu analizu čime će biti ojačan kredibilitet samog Programa.

Negativni: /

#### **Indirektni uticaji**

Pozitivni: Transparentan proces jača povjerenje javnosti u rad Vlade i regulatornih tijela.

Negativni: Postupak SPUŽS može produžiti rok za konačno usvajanje Programa.

#### **Investitori**

Pozitivni: Stvara neophodan pravni osnov za investicije u sektor zelenog vodonika, čineći projekte legitimnijim i manje rizičnim.

Negativni: Investitori će morati da prilagode planove u skladu sa nalazima SPUŽS-a, što može potencijalno povećati inicijalne troškove. U slučaju da SPUŽS-om bude identifikovano da je neophodno da koriste određenu vrstu npr skupljih tehnologija nekih naprednijih elektrolizera, kao i korišćenje naprednih tehnologija u dijelu sigurnosti. Povećanje bi bilo opravdano imajući u vidu obaveze očuvanja životne sredine, održivosti i sigurnosti.

#### 3. Stanovništvo i zdravlje

Građanima/građankama donošenjem Predloga odluke o izradi strateške procjene uticaja na životnu sredinu za Program neće biti stvoreni troškovi.

Pozitivni: Obavezuje da se prilikom realizacije Programa uzmu u obzir uticaji na zdravlje i životnu sredinu (npr. kvalitet vazduha, bezbjednost postrojenja), što direktno unaprjeđuje nivo zaštite.

#### **Indirektni uticaji**

Pozitivni: Doprinosi se planiranju koje je socijalno pravednije i ekološki prihvatljivije. Takođe, javnost postaje uključena i informisana o strateškim planovima Vlade.

**Negativni:** Detaljna analiza rizika (npr. hemijska postrojenja) može, iako informativno, povećati percepciju zabrinutosti i nepovjerenja u sigurnost kod stanovništva.

Odluka o izradi strateške procjene Programa će stvoriti pravnu sigurnost za privlačenje investitora, dodatno aktivnosti i projekti koji budu predviđeni Programom će biti kredibilniji i sigurniji za ulaganja jer će biti usklađeni sa ekološkim standardima. Svi budući projekti moraju ispuniti standarde definisane Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu, čime će biti stvoren temelj i za zdravu konkurenciju – ista tržišna pravila za sve. Kada su u pitanju administrativna opterećenja sama izrada Strateške procjene traje određeni vremenski period (usvajanje odluke, izbor kredibilnih stručnjaka za njenu izradu, prikupljanje dokumentacije, javna rasprava...). U dijelu biznis barijera, visoki standardi i zahtjevi koji budu identifikovani SPUŽS, uticaće na one investitore koji ne budu mogli da zadovolje zadate kriterijume i ne budu imali odgovarajuća finansijska sredstva za poštovanje visokih standarda.

#### **5. Procjena fiskalnog uticaja**

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

**Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**

Potrebno je obezbijediti finansijska sredstva iz Budžeta Crne Gore za implementaciju ove Odluke, u iznosu: 15.000,00 eura

**Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**

Jednokratno – angažman konsultantske kuće, tj određenog broja stručnjaka iz oblasti koje obuhvata SPUŽS, za potrebe njene izrade.

**Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**

Samom implementacijom Odluke neće proizaći međunarodne finansijske obaveze ali će imati indirektan pozitivan uticaj na privlačenje sredstava iz brojnih EU i međunarodnih fondova

**Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**

Finansijska sredstva su obezbijeđena bužetom za 2025 na pozicijama MEIR-a

**Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;**

Odlukom nije predviđeno donošenje podzakonskih akata, svrha odluke je stvaranje pravnog temelja/osnove za pokretanje Strateške procjene uticaja na životnu sredinu.

**Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**

Implementacijom same Odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu se direktno ne ostvaruje prihod za budžet Crne Gore.

**Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**

Na zahtjev Ministarstva energetike i rudarstva, dobijena je ponuda od strane konsultantske kuće za izradu SPUŽS u iznosu gore navedenom.

**Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**

Nijesu.

**Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**

Nijesu.

**Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

/

#### **6. Konsultacije zainteresovanih strana**

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

**Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**

Za Predlog odluke nije korištena ekspertiza, ista će biti potrebna u drugoj fazi, izrade same Strateške procjene.

**Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**

Za Predlog odluke nije bilo potrebno sprovoditi javnu raspravu, ista će biti organizovana kada bude pripremljena Strateška procjena. Odluka je dostavljena na mišljenje pored Ministarstva finansija i Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, Ministarstvu zdravlja, Agenciji za zaštitu životne sredine kao i Sekretarijatu za zakonodavstvo.

**Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

/

#### **7: Monitoring i evaluacija**

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?



**-Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

**Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**

Proces SPUŽS je složen i zahtijeva uskostručno znanje. Postoji rizik da nadležna ministarstva i agencije nemaju dovoljan broj obučenog kadra sa ekspertskim znanjem, posebno u novim tehnološkim oblastima kao što je zeleni vodonik. To usporava internu obradu dokumentacije i ocjenu kvaliteta izvještaja.

Finansijske: Ukoliko se zbog niskih budžetskih izdvajanja angažuju nekvalifikovani eksterni konsultanti, rezultat će biti loš Izvještaj o SPUŽS. To dovodi do odbijanja izvještaja od strane stručne komisije i produžavanja roka implementacije, čime se poništava svrha Odluke.

Takođe, ukoliko javnost ocijeni da je proces izrade Strateške procjene bio netransparentan, može doći do otpora i sumnjaj u kredibilitet samog Programa.

**Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**

Donošenjem Predloga odluke o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, će biti stvoren pravni osnov za pokretanje postupka izrade Strateške procjene. Angažovanje eksperata za visokim specijalizovanim znanjem za izradu same procjene i uspostavljanje monitoringa.

**Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**

1. **Proceduralna usklađenost i pravna sigurnost** – mjeri se da li je ispunjen primarni cilj – zakonska obaveza i stvaranje pravnog osnova.
2. **Kvalitet zaštite životne sredine:** Broj obavezujućih mjera (zaštita, monitoring, ublažavanje uticaja) iz Izvještaja o SPUŽS koje su eksplicitno ugrađene u usvojeni Program zelenog vodonika.
3. **Transparentnost i učešće javnosti:** Uvažavanje komentara: Broj primjedbi javnosti i NVO koje su prihvaćene i unesene u finalni Izvještaj ili Program, ili na koje je dato formalno i argumentovano obrazloženje za odbijanje. Broj dostavljenih komentara i mišljenja tokom javne rasprave. Veći odziv ukazuje na aktivno učešće.

**Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Agencija za zaštitu životne sredine/Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera će pratiti:

- **Sprovođenje monitoringa:** Nadgleda da li je SPUŽS postupak pokrenut, sproveden i okončan u skladu sa Zakonom (ispunjenje roka, transparentnost, učešće javnosti).
- **Evaluacija kvaliteta:** Organizuje i koordinira rad Stručne komisije koja formalno ocjenjuje kvalitet izrađenog Izvještaja o SPUŽS.
- **Konačno odobrenje:** Daje konačno mišljenje i/ili saglasnost na Izvještaj, čime se završava proceduralna evaluacija.

**Ministarstvo energetike i rudarstva** kao nosilac aktivnosti biće ključno u ispunjenju preporuka koje su date samom procjenom i iste integrisane u Program razvoj zelenog vodnika s Akcionim planom 2026-2028.

**Datum i mjesto** Podgorica, 8.10. 2025. godine

**MINISTAR**  
**mr. Admir Sahmanović**

